

Круглякова Л.Л., Громова Е.Н. Теоретические аспекты обеспечения ресурсно-экологической безопасности Украины. Одесса: ИПРЭЭИ, 1995. 65 с.

7. Самойлік М.С. Оцінка рівня ресурсно-екологічної безпеки регіону: методичні та методологічні аспекти. Теоретичні і практичні аспекти економіки та інтелектуальної власності. 2014. Вип. 1(10). Т. 1. С. 125131.

8. Економічний розвиток України: інституціональне та ресурсне забезпечення: монографія / О.М. Алімов, А.І. Даниленко, В.М. Трегобчук та ін. Київ: Об'єднаний ін-т економіки НАН України, 2005. 540 с.

9. Андрейцев В.І. Право екологічної безпеки: навч. та наук.-практ. посіб. Київ: Знання-Прес, 2002. 332 с.

10. Краснова Ю.А. Право екологічної безпеки України: теоретичні аспекти: монографія / за заг. ред. В.М. Єрмоленка. Київ: НУБіП України. 2017. 589 с.

11. Бредіхіна В.Л. Конституційні засади права громадян на безпечне навколишнє природне середовище: монографія / за ред. проф. М.В. Шульги. Харків: ФО-П Вапнярчук Н.М. 2008. 168 с.

12. Про основи національної безпеки: Закон України від 19.06.2003 р. № 964- IV. Відомості Верховної Ради України. 2003. № 39. Ст. 351.

13. Зеркалов Д.В. Екологічна безпека та охорона довкілля: монографія. Київ: Основа (електронне видання), 2012. 517 с. URL: <http://zerkalov.kiev.ua/sites/default/files/ebod-mz.pdf>.

14. Проніна О.В. Посилення ресурсно-екологічної безпеки держави. Інвестиції: практика та досвід. 2010. № 6. С. 70–72.

МИХАЙСЬКИЙ О. Є.,

аспірант відділу проблем аграрного,
земельного, екологічного
та космічного права
(Інститут держави і права
імені В. М. Корецького
Національної академії наук України)

УДК 349.6

ВИСНОВОК ПРО ОЦІНКУ ВПЛИВУ НА ДОВКІЛЛЯ ЯК ГОЛОВНИЙ ЕКОЛОГІЧНИЙ ДОЗВІЛЬНИЙ ДОКУМЕНТ ДЛЯ ВИДОБУВАННЯ СЛАНЦЕВОГО ГАЗУ В УКРАЇНІ

У статті автором розглянуто процедуру отримання висновку з оцінки впливу на довкілля та зроблено порівняння із процедурою отримання висновку екологічної експертизи у сфері використання надр. Проаналізовано роль висновку з оцінки впливу на довкілля в отриманні спеціального дозволу на користування надрами. Розглянуто обов'язкові та рекомендовані механізми захисту довкілля, які передбачає або може передбачати висновок про оцінку впливу на довкілля в контексті видобування сланцевого газу в Україні.

Ключові слова: сланцевий газ, висновок з оцінки впливу на довкілля, спеціальний дозвіл на користування надрами, екологічна експертиза.

В статье автором рассмотрена процедура получения заключения по оценке влияния на окружающую среду и проведено сравнение с процедурой получения заключения экологической экспертизы в сфере использования недр.

Проанализирована роль заключения по оценке влияния на окружающую среду в получении специального разрешения на пользование недрами. Рассмотрены обязательные и рекомендуемые механизмы защиты окружающей среды, которые предусматривают или могут предусматривать заключение об оценке влияния на окружающую среду в контексте добычи сланцевого газа в Украине.

Ключевые слова: сланцевый газ, заключение по оценке влияния на окружающую среду, специальное разрешение на пользование недрами, экологическая экспертиза.

In article by the author it is considered the procedure for obtaining a conclusion on the environmental impact assessment and comparison with the procedure for obtaining an ecological assessment in the field of subsoil use. The role of the conclusion on the environmental impact assessment in obtaining special permission for use of mineral resources is analyzed. The obligatory and recommended mechanisms of environment protection, which the conclusion environmental impact assessment in the context of extraction of shale gas in Ukraine provides or can provide are considered.

Key words: shale gas, conclusion environmental impact assessment, special permission for use of mineral resources, ecological assessment.

Вступ. Енергетична стратегія України до 2035 р. визначає одним із напрямів розвитку газового сектора збільшення видобутку природного газу, зокрема й нетрадиційного газу, до 30–35 млрд м³/рік [1]. Одним із видів нетрадиційного газу є сланцевий газ. Варто зазначити, що видобуток цього виду газу потребує застосування сучасних технологій і значних інвестицій, тому наразі успішно його видобувають лише у Сполучених Штатах Америки (далі – США), інші країни також працюють у напрямі розвитку цього виду видобутку.

Досвід США свідчить, що видобування сланцевого газу пов'язане із чималою кількістю екологічних ризиків, серед яких виділяють забруднення ґрунтів, ґрунтових і поверхневих вод, атмосферного повітря й інші. Ключове значення в забезпеченні передумов для екологічно безпечного видобування сланцевого газу належить висновку про оцінку впливу на довкілля (далі – ОВД), який замінив висновок екологічної експертизи, оскільки наразі саме в цьому документі прописуються механізми захисту довкілля під час видобування. Проекти угод про розподіл продукції також підлягають оцінці впливу на довкілля.

Дослідженням ОВД, порівнянням процедури отримання ОВД із процедурою отримання висновку екологічної експертизи, оцінкою передумов екологічно безпечного використання надр, які створює ОВД і екологічна експертиза, цікавилися чимало вчених, серед яких: В.І. Андрейцев, С.В. Калиновський, А.О. Андрусевич, Т.О. Третяк та інші.

Постановка завдання. Метою статті є аналіз законодавчої процедури отримання ОВД, порівняння процедури отримання ОВД із процедурою отримання екологічної експертизи й оцінка передумов екологічно безпечного видобування сланцевого газу, які створює ОВД.

Результати дослідження. З ухваленням Закону України «Про оцінку впливу на довкілля» [2] змінилися умови отримання спеціального дозволу на користування надрами та підписання угоди про розподіл продукції, тепер обидва документи підлягають обов'язковій ОВД, без урахування результатів якої Державна служба геології та надр України (далі – ДСГНУ) не може надати спеціальний дозвіл на користування надрами [3], а Кабінет Міністрів України (далі – КМУ) не зможе підписувати з інвесторами угоди про розподіл продукції, доки проекти цих угод не пройдуть ОВД [4]. Шляхи розв'язання проблеми ОВД пропонувалися різними вченими, зокрема А.О. Андрусевич наголошував на пріоритеті впровадження європейської моделі ОВД як цілісної та загальноприйнятої системи [5, с. 3]. У межах Євроінтеграції ухвалений Закон України «Про оцінку впливу на довкілля», який впроваджує процедуру ОВД, що передбачена Директивою 2011/92/ЄС від 13 грудня 2011 р. про оцінку впливу деяких публічних та приватних проектів на довкілля [6].

Якщо розглядати процедуру отримання висновку з ОВД, умовно її можна розділити на такі етапи:

1. Повідомлення про плановану діяльність, яка підлягає ОВД.

Суб'єкт господарювання інформує обласні, міські, Київську та Севастопольську державні адміністрації (далі – уповноважений територіальний орган (УТО)), залежно від місцезнаходження території, на якій планується видобувна діяльність. До повідомлення про плановану діяльність, яка підлягає ОВД, додається інформація щодо суб'єкта господарювання, характеристик планової діяльності, її соціального, економічного, екологічного впливу, можливих альтернатив, про участь громадськості в обговоренні проекту й інша інформація. Впродовж 3-х робочих днів зі дня отримання повідомлення про плановану діяльність, яка підлягає ОВД (далі – повідомлення) УТО має надіслати повідомлення до Міністерства екології та природних ресурсів України (далі – Мінприроди) та проінформувати про це суб'єкта господарювання в разі, коли планова діяльність може вплинути на довкілля двох і більше областей або замовником якої є обласна, Київська або Севастопольська міські державні адміністрації, може мати транскордонний вплив, фінансуватиметься із залученням іноземних кредитів під державні гарантії тощо.

2. Громадське обговорення обсягу досліджень та рівня деталізації інформації.

Впродовж 3-х днів УТО або, у вищезазначених випадках, Мінприроди на своєму офіційному веб-сайті публікує повідомлення для обговорення із громадськістю та заносить його до Єдиного реєстру з ОВД. Громадськості надається 20 днів для надання зауважень і пропозицій до планової діяльності, рівня деталізації інформації. Водночас право оскаржити безпідставне та необгрунтоване неврахування чи неналежне врахування зауважень громадськості на цій стадії відсутнє, як і можливість призупинити підготовку звіту з ОВД на цій підставі. У межах підготовки звіту з ОВД суб'єкт господарювання готує порівняльну таблицю, в якій на свій розсуд враховує зауваження громадськості, враховує частково або аргументовано відхиляє.

Також варто зазначити, що на вимогу суб'єкта господарювання УТО або Мінприроди надає умови щодо обсягу досліджень та рівня деталізації інформації, що підлягає включенню до звіту з ОВД та є обов'язковим до виконання, водночас можуть виникнути прецеденти, коли зауваження громадськості будуть більш доцільними й обгрунтованими, але пріоритет буде в зауважень органів державної влади, що може нівелювати частину зауважень громадськості.

3. Громадські обговорення звіту з ОВД, підготовка звіту про громадські обговорення.

Суб'єкт господарювання подає звіт з ОВД і оголошення про початок громадського обговорення звіту до УТО або Мінприроди. У свою чергу, УТО або Мінприроди протягом 3-х днів заносять цей звіт до Єдиного реєстру з ОВД. Також суб'єкт господарювання інформує не пізніше 3-х робочих днів зі дня подання звіту до УТО або Мінприроди шляхом опублікування в друкованих засобах масової інформації (далі – ЗМІ) (не менше двох), визначених суб'єктом господарювання, територія розповсюдження яких охоплює адміністративно-територіальні одиниці, які можуть зазнати впливу на довкілля від планованої діяльності. Громадські слухання проводяться не раніше ніж через 10 робочих днів зі дня оприлюднення УТО або Мінприроди оголошення про початок громадського обговорення звіту з ОВД. У разі неявки організатора або суб'єкта господарювання громадські слухання вважаються такими, що не відбулися.

Варто зазначити, що зобов'язання публікувати оголошення в місцевих газетах у сучасному світі є неефективним способом інформування громадськості, це ускладнить процедуру ОВД, що знизить інвестиційну привабливість, але водночас не допоможе проінформувати значну кількість людей. На мій погляд, тут варто погодитися із Т.О. Третяком, який підкреслював, що достатньо оприлюднити повідомлення на офіційному веб-сайті УТО в мережі Інтернет і зазначити, що УТО має оприлюднювати повідомлення і в інший спосіб, що забезпечує доведення інформації до осіб, на яких може поширюватися вплив планованої діяльності. Одним зі способів є розміщення інформації про планову діяльність

на дошках оголошень органів місцевого самоврядування відповідної територіальної одиниці [7, с. 157–158].

Громадські обговорення тривають не менше 25 та не більше 35 днів, за цей час громадськість повинна надати свої зауваження та пропозиції, усі вони мають бути розглянуті в обов'язковому порядку, якщо подані у визначений строк. Важливим складником є неможливість зробити інформацію про стан довкілля та можливий вплив на неї від планової діяльності конфіденційною. Суб'єкт господарювання повинен розглянути зауваження громадськості та може, на свій розсуд, врахувати їх, врахувати частково або аргументовано відхилити, водночас Закон передбачає на цій стадії можливість оскаржити безпідставне та необгрунтоване неврахування чи неналежне врахування результатів участі громадськості в судовому порядку для скасування висновку з ОВД та рішення про провадження планової діяльності.

Громадські слухання проводить організатор громадських слухань, який визначається УТО або Мінприроди один раз на рік на конкурсній основі. Не виключена можливість проведення УТО або Мінприроди громадських слухань самостійно з виконанням цими органами всіх функцій організатора громадських слухань.

Організатор громадських слухань реєструє учасників таких слухань, їхні виступи на слуханнях, забезпечує аудіо- та/або відеофіксацію перебігу громадських слухань, які є невід'ємною частиною протоколу громадських слухань, здійснює головування під час громадських слухань і готує протокол останніх.

Під час громадського обговорення планової діяльності може проводитися одне або більше громадських слухань. Кількість громадських слухань визначається суб'єктом господарювання з урахуванням масштабів очікуваного впливу та кількості областей, що зачіпатиме планова діяльність.

Якщо громадські слухання визнано такими, що не відбулися через неявку організатора громадських слухань, то проводяться повторні громадські слухання коштом організатора. Проведення повторних громадських слухань відбувається не раніше ніж через 5 робочих днів після офіційного оприлюднення оголошення про проведення повторних громадських слухань [8].

У контексті видобування сланцевого газу в процедурі отримання висновку з ОВД доречніше було б скасувати посаду організатора громадських слухань, поклавши обов'язок проведення таких слухань на УТО або Мінприроди з рівною кількістю делегованих представників з обох сторін та зробити пріоритетними рекомендації, ухвалені спільно органами державної влади та громадськості на таких слуханнях.

4. Надання висновку з ОВД.

Після складання звіту про громадське обговорення УТО або Мінприроди надає висновок з ОВД суб'єкту господарювання безоплатно протягом 25 робочих днів зі дня завершення громадського обговорення. Винятком є лише висновок з ОВД коли планова діяльність може мати транскордонний вплив, у такому разі висновок може надаватися лише після затвердження рішення про врахування результатів оцінки транскордонного впливу на довкілля. Далі УТО або Мінприроди впродовж 3-х днів вносить висновок з ОВД до Єдиного реєстру з ОВД. Висновок дійсний 5 років за умови збереження умов планової діяльності, щодо якої він розроблявся, тобто строк дії ОВД довший, ніж в екологічній експертизи, результати якої діяли 3 роки.

5. Рішення про провадження планової діяльності.

Звіт з ОВД, звіт про громадське обговорення та висновок з ОВД подаються суб'єктом господарювання для отримання рішення органу державної влади або органу місцевого самоврядування про провадження планової діяльності, яке є підставою для початку провадження цієї діяльності. У сфері використання надр таким документом є спеціальний дозвіл на користування надрами.

6. Післяпроектний моніторинг.

Якщо це передбачено висновком з ОВД, суб'єкт господарювання забезпечує здійснення післяпроектного моніторингу з метою виявлення будь-яких розбіжностей і відхилень

у прогнозованих рівнях впливу й ефективності заходів із запобігання забрудненню довкілля та його зменшення. У разі виявлення під час господарської діяльності значного негативного впливу на довкілля, життя та здоров'я людей, рішення про провадження планової діяльності підлягає скасуванню. У Законі післяпроектний моніторинг є обов'язковим, коли це передбачено у висновку, але якщо моніторинг не передбачено, він не є обов'язковим, що просто неприпустимо в контексті видобування сланцевого газу, адже площі ділянок для видобування сланцевого газу в десятки разів більші за ділянки для видобування природного газу, а видобування нетрадиційних вуглеводнів несе більшу загрозу довкіллю.

Також не конкретизоване поняття «значний негативний вплив», тобто юридично складно його визначити, така ж проблема була і в екологічній експертизі. Доречно було б створити стандарт, яким закріпити допустиму різницю у відсотках для кожного виду викидів між прогнозованим забрудненням і фактичним (що визначаються у висновку з ОВД), у разі перевищення якого трактувати це як «значний негативний вплив» та мати підставу для того, щоб судовим порядком скасувати рішення про провадження планової діяльності для суб'єкта господарювання, водночас мають бути враховані суміші води, піску та хімікатів, які використовуються для гідророзриву пласта, адже для кожної свердловини сланцевого газу підбирають свій унікальний склад такої рідини, кожен з яких має різні рівні забруднення.

Ще одним суперечливим положенням є проведення післяпроектного моніторингу, відповідно до Закону України «Про оцінку впливу на довкілля», його здійснює суб'єкт господарювання, але виникає питання, наскільки об'єктивним буде такий моніторинг? Післяпроектний моніторинг на предмет дотримання положень ОВД має проводитися об'єктивно і неупереджено, що сумнівно, коли суб'єкт господарювання проводить моніторинг власної планової діяльності. Згідно із Законом України «Про оцінку впливу на довкілля», УТО, а в окремих випадках Мінприроди, можуть визначити у висновку з ОВД необхідність проведення післяпроектного моніторингу, але водночас не врегульовано загальний порядок його проведення, тобто в кожному окремому випадку він має визначатися окремо.

Тому необхідне формування загального порядку проведення післяпроектного моніторингу, а також передачі повноважень проведення такого моніторингу державним органам.

Порівнюючи екологічну експертизу й ОВД, можна сказати, що в процедурі отримання обох висновків передбачено активну участь громадськості, але, на відміну від екологічної експертизи, ОВД передбачає більш дієві та конкретизовані механізми забезпечення інформування громадськості, кожна стадія ОВД повинна оприлюднюватися шляхом розміщення інформації про неї із супроводжуючими документами на офіційному веб-сайті УТО або Мінприроди в мережі Інтернет, із зазначенням дати офіційного оприлюднення документа. Також створено Єдиний реєстр з ОВД, який веде Мінприроди, він є у відкритому доступі.

Закон України «Про оцінку впливу на довкілля» містить вичерпний перелік видів діяльності суб'єктів господарювання, що підлягають ОВД, у Законі України «Про екологічну експертизу» [9] перелік видів діяльності й об'єктів, які мають її пройти, обмежувався загальною характеристикою: «види діяльності та об'єкти, що становлять підвищену екологічну небезпеку». Конкретний перелік видів діяльності й об'єктів, що становлять підвищену екологічну небезпеку, затверджено лише у 2013 р. окремою постановою КМУ [10].

Яскравим нововведенням процедури отримання ОВД, на відміну від процедури отримання висновку екологічної експертизи, є суб'єкти, що її проводять. Закон України «Про екологічну експертизу» виділяв державну, громадську й інші види екологічної експертизи. Державну могли проводити групи спеціалістів еколого-експертних підрозділів Мінприроди, спеціально утворені комісії із залученням фахівців – практиків і науковців інших підприємств, установ і організацій, залучені на договірних засадах інші спеціалізовані організації для попереднього експертного розгляду та підготовки відповідних пропозицій [9]. Громадську екологічну експертизу могли проводити громадські організації екологічного спрямування й інші громадські формування. Інші екологічні експертизи могли здійс-

нюватися за ініціативою заінтересованих юридичних і фізичних осіб на договірній основі зі спеціалізованими еколого-експертними органами і формуваннями. Натомість ОВД можуть проводити лише Мінприроди або УТО, залучаючи експертні комісії, які відбираються за конкурсом, тобто фактично прибрали процедуру проведення ОВД громадськістю, як це було з екологічною експертизою, оскільки результати громадської екологічної експертизи мали рекомендаційний характер.

Ще одним нововведенням є врахування під час ОВД можливого транскордонного впливу, зазначене в Законі України «Про оцінку впливу на довкілля» на виконання Конвенції про оцінку впливу на навколишнє середовище в транскордонному контексті (далі – Конвенція Еспо) [11]. Така оцінка виконується виключно Мінприроди за порядком, який має визначити КМУ. Також варто зазначити, що порядок оцінки транскордонного впливу на довкілля може бути застосовано залежно від розташування території, що йому підлягає, тобто за процедурою держави походження – щодо планованої діяльності, яка здійснюватиметься на території України, або за процедурою причетної держави – щодо планованої діяльності, яка здійснюватиметься на території іноземної держави.

Якщо транскордонний вплив на довкілля (далі – транскордонний вплив) зачіпає територію іноземної держави, то Мінприроди впродовж 3-х днів зі дня ухвалення відповідного рішення офіційно оповіщає державу, довкілля яких може зазнати значного негативного транскордонного впливу, водночас іноземній державі надається не менше 30 днів для відповіді, але немає обмеження в строках більше 30 днів, що може зробити процедуру занадто довготривалою та бюрократичною. За відсутності відповіді або негативної відповіді від іноземної держави щодо оцінки транскордонного впливу, Мінприроди припиняє її. Якщо ж відповідь позитивна, має проводитися оцінка транскордонного впливу [2].

Суб'єкт господарювання має забезпечити переклад повідомлення про планову діяльність і всіх супутніх документів мовою зачепленої країни. Перелік документації, що підлягає перекладу, визначає Мінприроди, водночас громадські обговорення для громадськості зацікавлених держав щодо планової діяльності та висновку з ОВД забезпечують іноземні держави та Мінприроди, які координують свої дії в спільних консультаціях. Рішення про врахування результатів оцінки транскордонного впливу схвалюється Міжвідомчою координаційною радою з питань реалізації в Україні Конвенції Еспо, водночас таке рішення затверджується Мінприроди, є обов'язковим до виконання та стає невід'ємною частиною висновку з ОВД, після оприлюднення воно заноситься до Єдиного реєстру з ОВД. Звіт з ОВД має містити оцінку транскордонного впливу (розділ щодо оцінки транскордонного впливу), а звіт про громадське обговорення – розділ щодо громадського обговорення громадськістю інших держав. До звіту з ОВД додаються протоколи (листи) як результат консультацій із зачепленою державою (державами).

Мінприроди інформує про ухвалені рішення зачеплені держави та публікує цю інформацію на власному веб-сайті. З метою поліпшення управління процедурою оцінки транскордонного впливу на довкілля можуть утворюватися тимчасові або постійно діючі спільні органи з іншими державами, діяльність яких має регламентуватися міжнародними угодами.

Варто врахувати, що наразі окремі положення Закону України «Про оцінку впливу на довкілля» розтлумачені в підзаконних актах. Із цією метою КМУ затверджено такі постанови:

1. Про затвердження Порядку проведення громадських слухань у процесі ОВД [8].
2. Про затвердження критеріїв визначення планованої діяльності, яка не підлягає ОВД, та критеріїв визначення розширень і змін діяльності та об'єктів, які не підлягають ОВД [12].
3. Про затвердження Порядку передачі документації для надання висновку з ОВД та фінансування ОВД та Порядку ведення Єдиного реєстру з ОВД [13].

Проте поки що не ухвалені підзаконні акти, які встановлювали б порядок проведення післяпроектного моніторингу щодо дотримання умов, передбачених у висновку з ОВД, відсутня конкретизація поняття значного негативного впливу на довкілля

Висновки. У межах Євроінтеграції ухвалений Закон України «Про оцінку впливу на довкілля», який впроваджував процедуру ОВД, що передбачена Директивою 2011/92/ЄС від 13 грудня 2011 р. про оцінку дії деяких публічних і приватних проектів на довкілля. З ухваленням цього Закону висновок з ОВДз амінив висновок екологічної експертизи, а в самій процедурі отримання висновку з ОВД передбачено чимало нововведень порівняно із процедурою отримання висновку екологічної експертизи, серед яких ведення Єдиного реєстру ОВД, обов'язок проводити ОВД щодо угод про розподіл продукції, врахування транскордонного впливу на довкілля, а також кумулятивного ефекту внаслідок планової діяльності й ін.

Проте варто зазначити, що Закон потребує ухвалення низки підзаконних актів, які розтлумачували б порядок проведення післяпроектного моніторингу щодо дотримання умов, передбачених у висновку з ОВД, конкретизували б поняття «значний негативний вплив» на довкілля й умови його настання. Також занепокоєння викликає необов'язковість післяпроектного моніторингу, якщо вона не визначена у висновку з ОВД, водночас покладання обов'язку проведення моніторингу на суб'єкта господарювання зменшує гарантії належного виконання умов, визначених у висновку з ОВД суб'єктом господарювання, що особливо небезпечно за видобування сланцевого газу.

Список використаних джерел:

1. Про схвалення Енергетичної стратегії України на період до 2035 р. «Безпека, енергоефективність, конкурентоспроможність»: розпорядження Кабінету Міністрів України від 18 серпня 2017 р. № 605-р. Урядовий кур'єр. 2017. № 167.
2. Про оцінку впливу на довкілля: Закон України від 23 травня 2017 р. № 2059-VIII. Відомості Верховної Ради України. 2017. № 29. Ст. 315.
3. Про затвердження Порядку надання спеціальних дозволів на користування надрами: постанова Кабінету Міністрів України від 30 травня 2011 р. № 615. Офіційний вісник України. 2011. № 45. С. 49. Ст. 1832.
4. Про угоди про розподіл продукції: Закон України від 14 вересня 1999 р. № 1039-XIV. Офіційний вісник України. 1999. № 40. С. 2. Ст. 1980.
5. Андрусевич А.О. Оцінка впливу на довкілля в Україні: вирішення проблеми по-європейськи. РАЦ «Суспільство і довкілля». 2011. 18 с.
6. Директива 2011/92/ЄС Європейського Парламенту та Ради про оцінку впливу окремих державних і приватних проектів на навколишнє середовище (кодифікація). URL: http://www.env-approx.org/images/documents/toc/horizontal/Table_of_Concordance_Directive_EIA_NEW.pdf.
7. Третяк Т.О. Процедура оцінки впливу на довкілля у проекті закону України «Про оцінку впливу на довкілля». Право і громадянське суспільство. 2015. № 1. С. 141–198.
8. Про затвердження Порядку проведення громадських слухань у процесі оцінки впливу на довкілля: постанова Кабінету Міністрів України від 13 грудня 2017 р. № 989. Урядовий кур'єр. 2018. № 1.
9. Про екологічну експертизу: Закон України від 9 лютого 1995 р. № 45/95-ВР. Відомості Верховної Ради України. 1995. № 8. Ст. 54.
10. Про затвердження переліку видів діяльності та об'єктів, що становлять підвищену екологічну небезпеку: постанова Кабінету Міністрів України від 28 серпня 2013 р. № 808. Офіційний вісник України. 2013. № 87. С. 112. Ст. 3221.
11. Конвенція про оцінку впливу на довкілля у транскордонному контексті, прийнята 25 лютого 1991 р., ратифікована Законом України від 19 березня 1999 № 534-XIV. Відомості Верховної Ради України. 1999. № 18. Ст. 153.
12. Про затвердження критеріїв визначення планованої діяльності, яка не підлягає оцінці впливу на довкілля, та критеріїв визначення розширень і змін діяльності та об'єктів, які не підлягають оцінці впливу на довкілля: постанова Кабінету Міністрів України від 13 грудня 2017 р. № 1010. Урядовий кур'єр. 2017. № 247.

13. Про затвердження Порядку передачі документації для надання висновку з оцінки впливу на довкілля та фінансування оцінки впливу на довкілля та Порядку ведення Єдиного реєстру з оцінки впливу на довкілля: постанова Кабінету Міністрів України від 13 грудня 2017 р. № 1026. Урядовий кур'єр. 2017. № 244.

ХОМІНЕЦЬ С. В.,
кандидат юридичних наук,
доцент кафедри земельного
та аграрного права
(Національний юридичний університет
імені Ярослава Мудрого)

БЕШЛЕЙ Б. В.,
студент факультету адвокатури
(Національний юридичний університет
імені Ярослава Мудрого)

УДК 349.41

ОСОБЛИВОСТІ ПРАВОВОГО РЕЖИМУ ЗЕМЕЛЬНИХ ДІЛЯНОК, ЩО ВИКОРИСТОВУЮТЬСЯ ДЛЯ ВИРОБНИЦТВА ОРГАНІЧНОЇ ПРОДУКЦІЇ САДІВНИЦТВА

У статті проаналізовано питання щодо проблемних аспектів закладання багаторічних плодкових насаджень, правового режиму земельних ділянок під ними, правового забезпечення ведення промислового садівництва, сертифікації та інспектування операторів органічної продукції садівництва, а також вимоги, яким має відповідати органічна продукція садівництва.

Ключові слова: земельна ділянка для ведення садівництва, органічне виробництво продукції садівництва, промислове садівництво.

В статье проанализированы вопросы относительно проблемных аспектов закладки многолетних плодовых насаждений, правового режима земельных участков под ними, правового обеспечения ведения промышленного садоводства, сертификации и инспектирования операторов органической продукции садоводства, а также требования к органической продукции садоводства.

Ключевые слова: земельный участок для ведения садоводства, органическое производство продукции садоводства, промышленное садоводство.

The article analyzes issues of the beginning of growing perennial fruit plantations, the legal status of used land plots under the perennial fruit plantations, the industrial horticulture, the certification and the inspection of manufacturers, who produce organic gardening products, and also the requirements, that organic production of horticulture must comply.

Key words: land for gardening, organic production of gardening products, industrial gardening.

